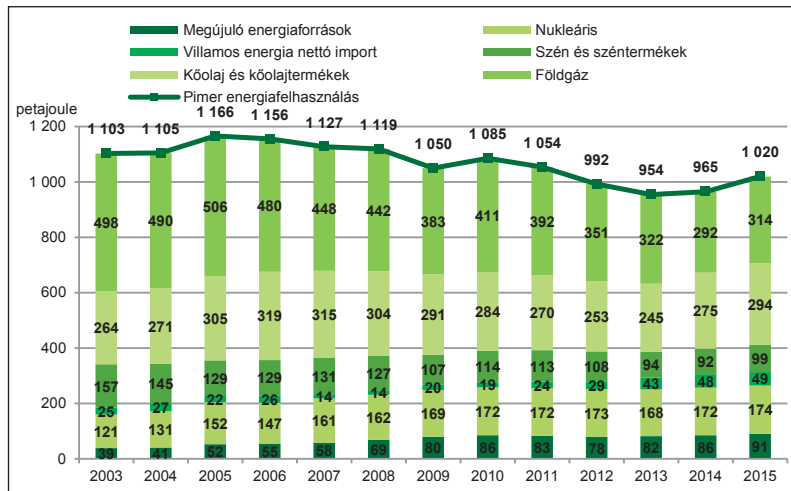

F.3.1. A primer energiafelhasználás mennyisége összesen

A hazai primer energia fogyasztásában többféle trend is kibontakozik az elmúlt bő 10 év adatsorát elemezve. Fontos, hogy a primer energia felhasználása csökkent, de az utolsó évben ismét nőni kezdett, azonban kedvezőtlen folyamatok is zajlottak: az elektromos áram importja nőtt, továbbá a megújuló energiaforrások felhasználása gyakorlatilag 2010 óta nem növekedett jelentősen.

A 2008 előtti időszakban globálisan relatíve alacsony volt a földgáz és a kőolaj ára, emiatt – illetve némiképp korrelációban a hidegebb telekkel – a földgázfelhasználás magasnak volt mondható. Az Egyesült Államokban 2008 után jelentősen fennállt a palagáz-kitermelés, amely az amerikai kontinensen a 2008-as árobbanás előtti szintre csökkentette a gáz árát, de Európában a földgáz ára magas maradt, jelenleg is kb. kétszerese az USA-belinek. Mára a földgáz felhasználása a 2004-es értékhez képest több mint 30%-kal csökkent, ennek egyik oka az enyhébb telekben kereshető: 2010 után a telek többsége nem volt hidegebb a sokévi átlagnál, 2014 és 2015 tele pedig 2-3 Celsius-fokkal melegebb volt az átlagosnál. Azonban a földgázfelhasználás másik korlátozó tényezője a magasnak rekedt európai gázárban keresendő, és eredményeként hazánkban növekszik az áramimport, mert itthon drágább földgázalapú áramot termelni, mint a környező országok erőműveiben (amelyek versenyképességüket az olcsó és korszerűtlen szénalapú áramtermelésnek – Ukrajna, Lengyelország – és az atomerőművi áramnak – Csehország – köszönhetik), így a hazai földgáz-tüzelésű erőművek működési ideje jelentősen csökkent. Az ágazat szakértőinek egybehangzó véleménye alapján ennek komoly kockázata van az ellátásbiztonságra, hiszen ezen importáram egy része politikailag instabil térségből (Ukrajna) származik, másrészt ezen import korszerűtlen erőművek bezárását késlelteti külföldön, hozzájárulva ezzel az exportáló országok magas energiatenzitásának fennmaradásához, miközben itthon olyan kombinált ciklusú gázerőművek állnak, amelyek villamos hatásfoka eléri az 50%-ot, mégsem gazdaságos az üzemeltetésük.

A kőolaj esetében a 2008-as árobbanás hatása érzékelhető a fogyasztásban, a 2007-es csúcshoz képest még mindig 7%-kal kevesebb volt 2015-ben a kőolaj felhasználása. Azonban ahogy a kőolaj ára a nemzetközi események hatására lefele araszol, és a benzin, valamint a gázolaj ára ismét a 300 Ft-os árszint közelében mozog, a fogyasztás újra emelkedik, több mint 6 év csökkenés után.

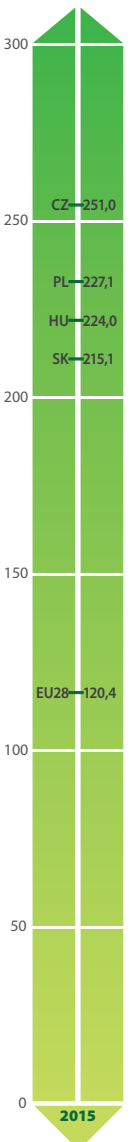
Forrás: MEKH

Általánosságban igaz, hogy az ország gazdasági növekedésével párhuzamosan növekszik az energiafelhasználás is, ez mindig jól látható a kőolajtermékek piacán, mert a GDP és a kőolajfogyasztás korrelációja továbbra is erős a fejlett országok esetében is; csak kismértékben sikerült a GDP növekedését az energiafogyasztás növekedésétől elválasztani.

A nukleáris energia részaránya lényegében alig változik, hiszen ugyanazon négy paksi blokk részesedését értjük ide évtizedek óta, miközben a primer energiafelhasználás 1000 PJ körül ingadozik, a gazdasági pangás időszakaiban, például 2008 és 2010 között, kicsit alatta, míg jelenleg, a bővülő gazdaság idején kicsit fölötte mérhető.

Sajnos 2010 óta nem mutatható ki lényeges növekedés a megújuló energiák hazai termelésében, ami azt jelenti, hogy néhány nagyobb beruházást leszámítva (mint például a pécsi napelempark) nem történnek jelentős fejlesztések az ágazatban, holott ebben az időszakban a napelemek bekerülési költsége lényegében harmadára csökkent.

Nemzetközi összehasonlításban hazánk energiatenzitása, azaz a megtermelt GDP-egységre vetített energiafelhasználás az 1990-es években a posztsovjet térségre jellemző magas értékről indult, és inkább emlékeztetett a súlyosan oroszgáz-függő Litvánia vagy Lettország adataira, mint például Németországra (azt 2,5-szörösen túlta felül). Mára Magyarország mutatója jelentősen csökkent, ugyanakkor mivel az EU egyik fontos célkitűzése az energiahatékonyság növelése, az EU28 átlaga is lejjebb kúszott. Ennek ellenére hazánkban a javulás jobb, mint az EU28 átlagának javulása: az előbb említett Németországgal összevetve a különbség most már csak 2-szeres. Meg kell azonban jegyezni, hogy az energiatenzitás csökkentése exponenciális, azaz magasabb értékről indulva könnyebb látványos javulást elérni.

kg-oilajegyenérték/1000 €
Forrás: Eurostat

Az energiafelhasználás újra növekszik, de sajnos nem csökken a fosszilis források, valamint a villamos áram importjának aránya.